

ДОКЛАД

за първо гласуване на Законопроект за допълнение на Кодекса за социално осигуряване, № 954-01-17, внесен от Светлана Ангелова, Менда Стоянова, Румен Генев, Клавдия Ганчева, Юлиан Папашимов, Димитър Гечев, Николай Сираков, Галя Желязкова, Ралица Добрева и Лиляна Павлова на 27.03.2019 г.

Комисията по труда, социалната и демографската политика на редовно заседание, проведено на 3 март 2019 г., разгледа и обсъди Законопроект за допълнение на Кодекса за социално осигуряване, № 954-01-17, внесен от Светлана Ангелова и група народни представители.

В заседанието участваха Бисер Петков, министър на труда и социалната политика и Ивайло Иванов, управител на Националния осигурителен институт

Законопроектът беше представен от народният представител Светлана Ангелова. В началото на представянето тя припомни, че от 1 януари 2019 г. са в сила промени в Кодекса за социално осигуряване, свързани с начина за определяне на индивидуалния коефициент във формулата за изчисляване размера на пенсиите за трудова дейност. В осигурителния доход, от който се изчисляват пенсиите за трудова дейност, не се включва осигурителният доход за период от три последователни, избрани от лицето години от последните 15 години осигурителен стаж до 1 януари 1997 г., както и осигурителният доход за периода 1997 г.- 1999 г., което беше възможно до края на 2018 г. Това по същество е нова методика за изчисляване на индивидуалния коефициент при определяне на размера на пенсиите за трудова дейност, която принципно се различава от прилаганата до този момент.

Вносителите на законопроекта отчитат обстоятелството, че все още при много хора, които се пенсионират в момента, преобладаващият осигурителен стаж и съответния осигурителен доход са придобити преди 2000 г. Част от тях в този период са получавали високи трудови възнаграждения, върху които реално са били осигурявани, а впоследствие, в края на трудовата си кариера, поради различни причини, включително и да могат да натрупат необходимия осигурителен стаж за пенсиониране, са приемали по-нископлатена работа. Така прилагането на новите разпоредби за изчисляването на пенсиите с начална дата след 31.12.2018 г. е по-неблагоприятно за тези лица, които независимо от реалния си осигурителен принос, не могат да черпят съответните осигурителни права.

Основната цел, която си поставят вносителите на законопроекта е с разпоредбата на § 22ц от преходните и заключителните разпоредби на Кодекса за социално осигуряване да се създаде възможност за лицата, при подаване на заявление за отпускане на пенсия, свързана с трудова дейност с начална дата след 31 декември 2018 г., да изберат размерът на пенсията им да бъде определен с индивидуален коефициент, изчислен по „стария“ ред, т.е. с включване на дохода за трите най-благоприятни години преди 1997 г. и на целия доход от 01.01.1997 г. до пенсионирането им.

За да не се допусне неравнопоставеност по отношение на лицата, които до влизане в сила на предложената промяна вече са подали заявления за отпускане на пенсия за трудова дейност с начална дата след 31 декември 2018 г. или имат опусната такава, се предлага алинея 2 в § 22ц. На основание на тази алинея 2, в шестмесечен срок от влизането в сила на настоящия закон те могат да упражнят еднократно правото си на избор, като в тези случаи пенсията се отпуска в новия размер от същата начална дата.

Предлага се възможността за лицата да изберат размерът на пенсията им да бъде определен с индивидуален коефициент, изчислен по „старата“ методика, да се прилага до 2023 г., когато се очаква делът на хората, за които изчисляването на индивидуалния коефициент по „стария“ ред е по-благоприятно, да намалее значително.

В Комисията бяха получени становищата на Министерството на труда и социалната политика, Националния осигурителен институт, Асоциацията на индустриалния капитал в България, Българската търговско-промишлена палата и Конфедерацията на независимите синдикати в България.

Министър Бисер Петков защити становището на МТСП, като подчерта, че подкрепя предложената със законопроекта възможност за лицата да изберат размерът на пенсията им да бъде определен с индивидуален коефициент, изчислен по „старата“ методика, приложима за пенсиите, отпуснати с начална дата преди 1 януари 2019 г. ще гарантира справедливост при упражняване на техните осигурителни права.

Управителят на НОИ Ивайло Иванов също заяви подкрепата си за законопроекта и подчерта, че в НОИ е създадена организация, която да облекчи и подпомогне бързото сработване на новата законова норма.

Към законопроекта е приложена Предварителна оценка на въздействието на законопроекта. В нея се посочва, че ефектът върху разходите за пенсии по бюджета на държавното обществено осигуряване за 2019 г. ще бъде 13 673,6 хил. лв. (ръст от 0,1%) допълнителен разход. Приемането на законопроекта ще осигури максимална защита на осигурителните права на лицата, поради което ползите от приемането му са по-големи от необходимите допълнителни разходи.

В проведената дискусия Председателят на Комисията Хасан Адемов зададе към вносителите въпроси, които по същество се отнасят към възможностите на хората да правят този избор, който им предлага законопроекта. Дали е възможно да се приложи

автоматизъм, с който НОИ да изчислява и с новия, и със стария коефициент, след което на лицето да се предлага пенсията с по-благоприятен размер. Господин Адемов изрази безпокойство от това, че информацията за новия законопроект няма да достигне до заинтересованите лица, на които предстои пенсиониране, особено до тези, които живеят в по-малките общини и населени места. Освен това е интересен казусът за лицата, които са избрали да получават пенсия по чл. 68а от КСО.

След приключване на обсъждането и проведеното гласуване с резултати: **15 гласа „за“, без гласове „против“ и без гласове „въздържал се“**,

Комисията по труда, социалната и демографската политика прие следното становище:

Предлага на Народното събрание да подкрепи на първо гласуване Законопроект за допълнение на Кодекса за социално осигуряване, № 954-01-17, внесен от Светлана Ангелова, Менда Стоянова, Румен Генов, Клавдия Ганчева, Юлиан Папашимов, Димитър Гечев, Николай Сираков, Галя Желязкова, Ралица Добрева и Лиляна Павлова на 27.03.2019 г.

ПРЕДСЕДАТЕЛ на КТСДП:

Д-Р ХАСАН АДЕМОВ